

זוהי גוון

פרשת
ני תבוא

רמזים על פרשת השבוע

מה בגליון?

הכרת הטוב

ביכורים - וראש השנה

מה מסמלת האות ס',
שאיננה בפרשת ביכורים?

שמחת התורה

שמחה - סגולתה וחיובה

לשמוח בכל מצב

תוכחה

עוד מענייני התוכחה

בס"ד

הכרת הטוב

"וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הַיּוֹם לַיְיָ אֱלֹהֶיךָ כִּי בָאתִי אֶל הָאָרֶץ" (כו ג)

מפרש רש"י: "ואמרת אליו. שאינך כפוי טובה"

באריז"ל כתוב שמצוות ביכורים באה כדי לתקן את חטא המרגלים (הוזכר גם בפרשת שלח).

ולכאורה המשמעות, שהביכורים הם הודאה להשם, וזה מעשה הפוך ממה שהיה אצל המרגלים שלא הכירו בטובה הגדולה שהשם הטיב עמם...

ספס

ביכורים - וראש השנה

"וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הַיּוֹם" (כו ג)

בחז"ל בכל מקום שכתוב היום זה ראש השנה, ויש לומר שהדמיון בין ביכורים לראש השנה דביכורים הם ראשית הפירות וגם ראש השנה תחילת השנה.

ספס

מה מסמלת האות ס', שאיננה בפרשת ביכורים?

"וְלָקַח הַפֶּהוּ הַטָּנָא מִיָּדְךָ" (כו ד)

ה"בעל הטורים" כתב, בפרשת ביכורים אין אות ס' ולכן כתוב טנא שהוא בגימ' ס', ושיעור ביכורים א' מס', עכ"ד.

ולכאורה דבריו לא מובנים, ראשית, מה הענין לא להזכיר ס'? שנית, אם אכן רצתה התורה להמנע מלכתוב את האות ס' למה ראתה צורך לרמז עליה בגימ' ועוד יש לשאול מה הקשר של המס' הזה לשיעור ביכורים דווקא, הרי בתרומה נמי שיעור מידה רעה א' מס'?

ביכורים שזה לכא' מצוות פרטית ולא מעיקרי היהדות, אלא התשובה שכאן טמון סוד האמונה.

שמחת התורה

"וְשִׂמְחֶתָּ בְּכָל הַטּוֹב" (כו יא)

בעל ה"אור החיים" הקד' כתב וז"ל - "גם ירמוז במאמר בכל הטוב אל התורה כאומרם ז"ל (ברכות ה'). ואין טוב אלא תורה, שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם".

שמעתי מהגאון ר' ברוך מרדכי אזרחי שליט"א שדיבר על אותם אנשים מראשי השלטון שגוזרים גזירות רעות על התורה ועל לומדיה, והתבטא הגרב"מ - "אין לנו שפה משותפת איתם, וכי הם עמלו לילה שלם על רעק"א קשה?!"

וכך נפסק להלכה למעשה שאסור ללמוד תורה בתשעה באב (אלא דברים המשברים הלב) משום שנאמר "פיקודי ד' ישרים משמחי לב".

הזדמן לי פעם להיות בעת 'סיום' של מרן הגר"נ קרליץ זצ"ל ודיבר שם (על פי זכרוני) ואמר שרואים שאפי' הלימוד של א' ב' אסור ללמד תינוקות בת"ב רואים מה זה הכח העצום של שמחת התורה בכל השטחים של הלימוד ובכל הרמות.

שמחה - סגולתה וחיובה

"תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב מְרֹב לֵל" (כח מז)

ראוי להביא את מה שכתב הרמב"ם (סוף הלכות לולב) ולמד זאת מפרשה דידן, את גודל העוון וחומר העבירה שיש למי שנמנע מעבודת השם בשמחה.

וז"ל הרמב"ם: "הַשְּׂמִיחָה נְשִׂימָח אָדָם בְּעִשְׂתֵּי הַמִּצְוָה וּבְאַהֲבַת הַקָּל שְׂצִיחָה בְּהוֹן. עֲבֹדָה גְדוּלָה הִיא. וְכָל הַמּוֹנֵעַ

אלא מבאר הגר"מ שפירא זצ"ל ביאור נפלא, האות ס' מסמל את הסטרא אחרא', כי היא עיגול - כביכול אין תחילה (כביכול אין בורא) ואין סוף (אין שכר ועונש) לבריאה חלילה, 'גלגל הוא בעולם' [גלגל בגימ' יון, ואמנם בשפתי חיים כתב שלעומת זה, היה הוה ויהיה בגימ' 66].

מצוות ביכורים באה להורות את ההפך הגמור ללמד על הראשית, זה צד הקדושה המתנגד ושולל את ה-ס' מכל וכל, לכן אצל ביכורים לא יכול להיות ס'!

אז למה מופיע ה"טנא"? ומדוע ביכורים נותנים א' מס'??

מבאר הגר"מ זצ"ל, כי ה'טנא' הוא מין 'כלי קיבול' [דרך אגב, כלי בגימ' ס'] - אנו מראים בזה שהכל בא ממנו יתברך - מנותן השפע, ואנחנו רק כלי קיבול! זה המכוון ביכורים אחד מס' - שהמטרה שלהם להראות וללמד שיש אחד מס' - דהיינו שכל השפע בא אחד יחיד ומיוחד שהוא המשפיע והנותן והכל ממנו, ואנחנו זוכים להיות הכלי לקבלת הברכה מאיתו יתברך.

דהנה הבורא נקרא "קל מסתתר", כי הוא עשה בריאה שנראית טבעית ובלי התבוננות האדם עלול לטעות, חלילה, עולם מלשון העלם! ולכן הבריאה היא עגולה כי היא מסתירה את האמונה את האמת. לכן אין בבריאה שום דבר מרובע לא צומח לא חי (כמו שכתוב בירושלמי והובא בתוס' נדרים דף כה).

הרב הוטנר זצ"ל כותב; שמסיבה זו הרבה מהמצוות הן מרובעות, תפילין צריכים להיות מרובעים - הלכה למשה מסיני, ציצית ארבע כנפות, מרובעת, להורות את הריבוע - את קוצו של ד' - את האחד, בתוך ההעלם.

אם האדם מרגיש שאנחנו כמו סלסלה - כלי קיבול, לקבל את השפע האלוקי, אז הכל בסדר, אבל אם חלילה רואה את העולם עיגול ואין שום קבלה אז...

גם אצל האשה זה כך, אם יודעת שנבראת מהאיש הכל בסדר, אך אם מרגישה 'שוויון זכויות' אז "ויסגור בשר תחתיה", אז זה האות ס' מלשון שטן, כדאמרו במדרש "בא אשה שטן עמה".

לכן דרשו חז"ל "בראשית" בשביל ישראל שנקראו ראשית ובשביל התורה שנקראת ראשית, וכן אמרו בשביל ביכורים שנקראו ראשית, ולכא' לא מובן למה נכנס כאן

האדם, אך מרירות יכולה דוקא לדחוף את האדם לעשייה...

השמחה פותחת בפני האדם הצלה מכל מיני פורענויות, כך דרשו דורשי רשומות את הפס' "כי בשמחה תצאון" שעל ידי השמחה אפשר לצאת מכל הצרות רח"ל.

השמחה אף פותחת לאדם את אוצרות השפע העליונים לחיים ופרנסה, וכך למד האריז"ל מהפס' "והיית אך שמח" סופי תיבות חת"ך, השם של המלאך הממונה על החיים והפרנסה, דעל ידי השמחה זוכים לכל זה.

לשמח בכל מצב

שמעתי פעם מהגר"ח שמואלביץ זצ"ל שהוכיח ממה שכתוב בגמרא בסוגיא מהו "ענף עץ עבות" אותו מצווים אנו ליטול בחג הסוכות, והגמרא שואלת אולי הוא מין צמח הנקרא 'הרדופני' והגמרא דוחה שזה לא יתכן משום שהוא מלא קוצים והתורה "דרכיה דרכי נועם" מזה חז"ל הבינו שזה לא המין שהתורה מצווה. אפשר לשאול וכי אם היה זה החיוב ליטול אז היינו סובלים? היתה כאן בעיה?! מסתמא הדבר לא היה מכביד עלינו באופן מיוחד... היינו מסתדרים.. אבל --- לא, זה לא ההדס שהתורה רוצה!

על פי זה אמר הגר"ח זצ"ל מי שבא ללמוד צריך שיהיה לו מתוק והלימוד יהיה בשמחה, וכך אכן הדבר פועל באופן טבעי, אם לא מרגיש סיפוק ושמחה כנראה שיש לו איזשהי בעיה שמעכבת ממנו את ההנאה, במקרה כזה צריך ללכת להתייעץ, [נ.ב. יש כמובן בכל מקום עם מי להתייעץ, אך הכיוון צריך להיות שכנראה יש לו איזה בעיה].

[הפעם הראשונה ששמעתי היה זה מגיסי הרב הגאון ר' אריה ירום שליט"א לפני תקיעות כשהייתי צעיר בשנים הראשונות לאחר הנישואין והתארחנו אצל מו"ח ובדרך לקידוש העיר לי גיסי הנ"ל: "אתה לא נראה לי מספיק שמח", אינני זוכר מה ענית לי, אך בליבי לא הבנתי, מה הוא רוצה ממני, וכי עכשיו פורים, או ראש השנה?! מה הקשר עכשיו, מה הוא רוצה משמחה בזמן כזה, ואז הוא אמר לי את דברי הגר"ח הנ"ל].

עצמו משמחה זו ראוי להפריע ממנו שנגמור (דברים כח- מז) 'תחת אשר לא עבדת את ד' אלקיך בשמחה ובטוב לבב'. וכל המגיס דעתו וחולק פבוד לעצמו ומתכבד בעיניו במקומות אלו חוטא ושוטה. ועל זה הזהיר שלמה ואמר (משלי כה-1) 'אל תתהדר לפני מלך'. וכל המושפיל עצמו ומקל גופו במקומות אלו הוא הגדול המקבד העובד מאהבה. וכן דוד מלך ישראל אומר (שמואל ב ו-1 כב) 'ונקלתי עוד מאת והייתי שפיל בעיני'. ואין הגדלה והפבוד אלא לשמח לפני ד' שנגמור (שמואל ב ו-טו) 'והמלך דוד מפאז ומכבד לפני ד'.

ואף ה"משנה ברורה" מביא מהאריז"ל (סימן תרסט סעי' יא) "והעידו על האר"י ז"ל שאמר שהמעלה העליונה שהשיג באה לו ע"י שהיה משמח בכל עוז בשמחה של מצוה", עכ"ל.

והרי מקרא מפורש דיבר הכתוב: "עוז וחדוה במקומו" - כל מי שנמצא עם הקב"ה (הרוחניות) הרי הוא מצוי בתוך שפע של שמחה.

ואף אצל יצחק שעבודתו היתה במידת הגבורה, בכל זאת נקרא 'יצחק' מלשון צחוק. אף מי שעובד בעבודה מוסרית ובפרט בימים אלו של חודש אלול, בכל זאת אין הדבר צריך לפגום ב"שמחה" של מצוה, ומסופר על המשגיח הגאון ר' יחזקאל לוינשטיין צוק"ל שהיה כידוע בעל מוסר גדול ואף שכלפי חוץ היה נראה אדם בעל סבר פנים רציני מאוד, הוא התבטא על עצמו ואמר שלא היה לו יום אחד עצוב בכל ימי חייו...

וכן ראיתי מובא בשם ר' נחמן מברסלב זיע"א על המושג של בכיה בראש השנה והוא אמר שהמילה **בכיה** היא ר"ת בשמך יגילון כל היום, דהיינו החיבור עם השם יתברך זה השמחה הכי גדולה,

השמחה הגדולה ביותר היא בעצם הדבר שאדם שהוא קרוץ חומר זוכה לעשות רצון השם יתברך זה הדבר הכי גדול, כמו שהחזו"א אמר שאין לו עונג יותר גדול מלעשות רצון קונו.

פעם שאלו את החזו"א מה ההבדל בין עצבות למרירות? והחזון איש אמר שעצבות היא דבר לא טוב ומרירות איננה דבר רע, וההבדל הוא למה זה מביא אותך... כי העצבות מביאה את האדם לייאוש, היא משתקת את

להרגיש שמחה ואתה מסתובב עצוב ודואג על כל דבר פעוט...

תוכחה

"וְהָיָה אִם לֹא תִשְׁמַע וְגו' (כח טו)"

כתב זקני האדמו"ר ה"בית אברהם" מלוצק (תל אביב) שבתוכחה בויקרא כתוב כל התוכחה בלשון רבים, והיא כפולה צ"ח קללות שזה פי שתיים מהתוכחה דפרשתינו שיש בה מ"ט קללות, משום הא דאמרי אינשי "צרת רבים חצי נחמה",

עוד מענייני התוכחה

אומר הבעש"ט בתוכחה יש תרע"ו מלים כמנין 'רעות', ולעומת זה מופיע שם הוי"ה 26 פעמים, $26 \times 26 = 676$ כמנין רעות. בזה מתקיים הפסוק "רבות רעות צדיק" - אותם קללות כמנין "רעות" "מכולם יצילנו הוי"ה" - שם הוי"ה שנמצא בתוך התוכחה מציל מהרעות הללו.

על פי דרכו זו יצאנו לבדוק גם במגילת איכה מגילת התוכחה, כמה פעמים מופיע שם הוי"ה, ומצאנו שיש שם ל"ב פעמים שם הוי"ה. וביארנו בס"ד על פי מה שכתוב בפנינים משולחן הגר"א (הפטרות נחמו) על דברי חז"ל כבוד דא אל"ף וכו' ששמו יתברך לעתיד לבוא יהיה במנין ל"ב שזה בגימ' כבוד, ובזה יתקיים הפסוק "ונגלה כבוד הוי"ה" נמצא שמנין ל"ב פעמים הוי"ה מרמז את הגאולה העתידה גם כעת בעומק התוכחה...

בדידי הוה עובדא לפני כמה עשרות שנים כאשר רעייתי היתה מאושפזת בבית חולים עקב מצב רפואי לא פשוט, כמובן שהמצב לא היה הכי מרנין, בלשון המעטה, בהיותי בבית הכנסת שבבית החולים, פוגש אותי יהודי חסידי שאביו מאושפז במצב קשה, הוא שואל אותי: "למה אתה לא כל כך שמח?" לא הבנתי את שאלתו, מי יכול לשמוח להיות בבית חולים? מלבד המצב הרפואי הבעייתי, גם להיות כך שבת שלימה על יד החולה, לא להיות עם המשפחה וכו', אך אותו יהודי יקר, ראו עליו שכלל לא מפריע לו המצב בו הוא היה נתון באותה עת, להיפך הוא היה כל הזמן בשמחה,

אמר לי אותו יהודי בוא ואומר לך 'תורה' של הרבי מאלכסנדר, הוא סיפר כך: "פעם מלמד לימד את הילדים ניקוד, לאחר הלימוד החל לבחון את הילדים, כשהגיע תורו של ילד פלוני שאל אותו - מה יש מתחת ל-ה? אך הילד לא עונה, הרבי חוזר ושואל "ואס איז מתחת ל"היא?" והילד מתבייש ולא עונה, לאחר הפצרה נוספת קם הילד ניגש אל המלמד ואמר לו בלחש: "תחת ה"היא" נמצא המעדר וה'כלי עבודה' שאבא שלי גנב מהשכן".... [- המילה "היא" באידיש משמעותה ערימה של שחת, הילד חשב שכוונת המלמד לשאול מה החביא אביו מתחת לערימה של השחת ועל כן נמנע מלענות ובלית ברירה נאלץ לגלות את האמת...]

על פי זה ביאר הרבי מאלכסנדר זיע"א את הפסוק "תחת אשר לא עבדת את ד' אלקיך בשמחה" המילה "תחת" באה לומר בדוק וראה מה יש מתחת לתופעה הזו שאיך עובד את ה' בשמחה, מה מסתתר שם? כנראה שהמצב הכללי של האמונה לא מספיק חזק.... ולכן איך מסוגל

ישמח לב מבקשי ה'

ב"ה ניתן שוב להשיג את הקונטרס

"אהל ברוך רמזים על ימים נוראים וסוכות"

בטלפון: 0534142879

השיעור נכתב ונערך מתוך ההקלטה במערכת קול הלשון

ניתן לשמוע שיעורי רמזים על סדר הפרשיות ושיעורים על עניינים בסוגיות הש"ס - דרך בנק התורה שע"י קול הלשון מספר ישיר בנק התורה : 0732951222, או בלחיצה פעמיים כוכבית במספר הרגיל: 036171111 להקיש קוד 642106 ואח"כ קוד כניסה 068068 בחירת מדור וכו' להערות או בקשה לקבל דף זה נא לפנות לכתובת מייל x0527136245@gmail.com כמו-כן ניתן להשיג את הקונטרסים על המועדים בטלפון - 0534142879 או בכתובת מייל הנ"ל